

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-01; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-11

Telefon dyżurny: 21-34-31
Telex: 816-436

BD/69/13/89

OBRADY "OKRĄGŁEGO STOŁU" - NADZIEJE I SCEPTYCYZM

Komunikat z badań

Marzec 1989 r.

Jednym z ważniejszych zamierzeń sondażu¹ zrealizowanego przez CBOS na przełomie lutego i marca było ustalenie opinii o szansach powodzenia rozmów toczących się przy "okrągłym stole", stopnia społecznego zainteresowania tym wydarzeniem, a także oczekiwań z nim związanych.

Rozpoczęcie obrad "okrągłego stołu" przykuło uwagę znacznej części społeczeństwa. Blisko 40% ankietowanych spontanicznie stwierdziło, że są one najczęstszym obecnie tematem rozmów wśród znajomych, przyjaciół i kolegów z pracy. Dla około 1/4 relacje z tych obrad to największe wydarzenie ostatniego półrocza na telewizyjnym ekranie, a blisko 1/5 wskazała je jako najchętniej obecnie oglądany program telewizyjny. Określając wprost swoje zainteresowanie przebiegiem rozmów przy "okrągłym stole", jedynie 7% badanych stwierdziło, że praktycznie nic nie wie na ten temat, szczególnie śledzi ich przebieg 4,1%, dość uważnie - 17,1%. Największa grupa respondentów (36,4%) obserwuje tylko główne problemy i wydarzenia "okrągłego stołu", a 35,2% ogranicza się do tego, co przypadkowo usłyszy bądź przeczyta. Mimo charakterystycznego dla większości raczej powierzchownego zainteresowania przebiegiem obrad ankietowani wysoko oceniają swój stopień zorientowania w głównych sprawach dotyczących "okrągłego stołu" (tab. 1): 77% deklaruje wiedzę o dyskutowanych tam problemach, ponad 72% - znajomość jego uczestników, 67% orientuje się w tym, kogo reprezentują poszczególne osoby uczestniczące w rozmowach. Zdecydowanie rzadziej badani (1/3 ogółu) uważają się za poinformowanych w kwestiach proceduralnych, takich jak podział zadań czy sposób uzgadniania stanowisk.

Znaczna część respondentów (24-31%) nie potrafiła ocenić sposobu komentowania przez rzeczników stron przebiegu rozmów (tab.2). Najkorzystniej wypowiedziano się o wystąpieniu przedstawiciela strony solidarnościowo-opozycyjnej (69,2% ocen pozytywnych i 6,3 negatywnych). Zbliżone były opinie o wypowiedziach przedstawicieli OPZZ i rządu (odpowiednio 52,7 i 52% ocen pozytywnych oraz 16,3 i 21,3% negatywnych).

¹ "Co o tym myślisz (13)?" - 28 luty-2 marca br., ogólnopolska 1500-osobowa reprezentatywna próba dorosłej ludności.

Tabela 1

w procentach

Pytanie	Odpowiedzi badanych				
	zdecydowanie tak	raczej		zdecydowanie nie	trudno powiedzieć
		tak	nie		
Czy jest Pan(i) zorientowany(a) w następujących sprawach dotyczących "okrągłego stołu":					
- jakie problemy są przy nim omawiane	9,7	67,3	17,5	5,3	0,1
- kim są jego uczestnicy	10,5	61,9	22,2	5,2	0,1
- kogo reprezentują	9,7	57,6	26,3	6,2	0,1
- jakie są zasady pracy "okrągłego stołu"	3,4	29,9	44,6	21,7	0,3

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ocenia wypowiedzi rzeczników stron na temat przebiegu rozmów?	Odpowiedzi badanych				
	zdecydowanie	raczej		zdecydowanie	trudno powiedzieć
		pozytywnie	negatywnie		
Rzecznicy strony:					
- rządowej	5,5	46,5	17,7	3,6	26,3
- "Solidarności" i opozycji	15,6	53,6	5,7	0,6	24,2
- związków zawodowych (OPZZ)	6,5	46,2	12,5	3,8	30,8

Z wcześniejszych badań² wynika, że ideę "okrągłego stołu" aprobowala większość ankietowanych. We wrześniu i październiku⁸⁸ od 50 do 60% respondentów w rozmowach tych upatrywało szans na poprawę sytuacji w kraju, a około połowy wierzyło, że zakończą się one pomyślnie. W listopadzie optymizm w ocenie szans ich po-

² "Co o tym myślisz (12)?" - IX⁸⁸, ogólnopolska 1493-osobowa reprezentatywna próba dorosłej ludności; "Związki zawodowe" - X⁸⁸, ogólnopolska 979-osobowa reprezentacja zatrudnionych w gospodarce społecznej; "Aktualne wydarzenia (11)" - XI⁸⁸, ogólnopolska 1494-osobowa reprezentacja dorosłej ludności.

wodzenia zdecydowanie zmalał - jedynie około 13% ogółu badanych określało je jako duże lub bardzo duże; nadal jednak ponad połowa wierzyła, że mogą nastąpić zmiany na lepsze. Dziś, gdy idea "okrągłego stołu" została urzeczywistniona, a rozmowy są już daleko zaawansowane, porozumienie uważa się za dużą szansę na korzystne zmiany sytuacji w większości ważnych dla kraju i społeczeństwa dziedzinach życia (tab. 3). Nadzieje na bardzo szybką poprawę dotyczą najczęściej polityki (sytuacji politycznej kraju - 9,3% wskazań - i spokoju społecznego - 8,2%), jednak w dalszej perspektywie czasowej możliwości takich upatruje się również w odniesieniu do gospodarki. Ogółem blisko 61% ankietowanych oczekuje poprawy sytuacji gospodarczej (choć jedynie niespełna 2% szybkiej), 47,5% - zaopatrzenia rynku (w tym 2,2% bardzo szybkiej), 43% - organizacji pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach. Warto tu nadmienić, że ponad połowa (52,4%) spodziewa się pomocy gospodarczej Zachodu dzięki porozumieniu przy "okrągłym stole".

Tabela 3

w procentach

Przedmiot prognozy	Respondenci					
	przewidujący					nie mający zdania
	poprawę			brak zmian	pogorszenie	
	bardzo szybko	po pewnym czasie	ogółem			
Sytuacja gospodarcza	1,8	59,1	60,9	23,7	5,7	9,7
Sytuacja polityczna	9,3	49,0	58,3	21,2	6,1	14,4
Spokój społeczny	8,2	42,3	50,5	19,9	11,9	17,7
Zaopatrzenie rynku	2,2	45,3	47,5	31,6	10,5	10,4
Organizacja pracy w zakładach	4,5	38,4	42,9	30,9	5,1	21,1
Wysokość zarobków i dochodów ludzi	2,9	38,1	41,0	30,6	16,3	12,2
Stosunek ludzi do pracy	4,9	32,9	37,8	38,1	6,9	17,1
Walka ze wzrostem cen	3,3	32,7	36,0	31,0	16,4	16,6
Zaufanie społeczeństwa do PZPR	2,1	13,3	15,4	39,5	24,7	20,3

Mniej optymistyczne zmiany prognozowano w tych dziedzinach, od których bezpośrednio zależą warunki życia społeczeństwa. Rzadziej, nawet w odniesieniu do dalszej przyszłości, przewidywano

stabilizację cen (36%) i wzrost dochodów ludności (41%), częściej natomiast obawiano się pogorszenia sytuacji: dalszego wzrostu cen (16,4% wskazań) i obniżenia poziomu dochodów (16,3%). Sceptycznie odnieśli się badani do tezy, że porozumienie zawarte przy "okrągłym stole" może być czynnikiem mobilizującym ludzi do lepszej pracy. Chociaż blisko 38% szansę taką dostrzega, to przeważa przekonanie o braku jakiegokolwiek wpływu lub pogorszeniu się społecznego stosunku do pracy. Odrębną kwestią jest ewentualny wpływ porozumienia na zmianę stosunku społeczeństwa do PZPR. Prognozy respondentów są tu najbardziej pesymistyczne: jedynie nieco ponad 15% jest przekonanych, że wzrośnie zaufanie (w tym 2,1% - bardzo szybko), 39,5% uważa, że nie ulegnie ono zmianie, a niemal co czwarty przewiduje jego spadek. Przy czym rokowania te bardzo silnie wiążą się z ogólnym nastawieniem do działalności PZPR. Im rzadziej się ją aprobuje, tym częściej sądzi się, że w przyszłości zmaleje społeczne zaufanie do partii (szczegółowe dane w tabeli 1 aneksu).

Niezależnie od nadziei na pozytywne zmiany w kraju znaczna część badanych wyraża też przekonanie, że przy "okrągłym stole" broni się ich interesów (47,6% wskazań). Przeciwnego zdania było 29,8% badanych, a 22,5% nie wyraziło swojej opinii. Jednocześnie zarówno władzy, jak i opozycji przypisuje się dobrą wolę i dążenie do osiągnięcia porozumienia. Najczęściej - obu stronom w równym stopniu (50,6% wskazań). Rzadziej uważa się, że na dogadaniu się bardziej zależy władzy (15,4%) lub opozycji (14,4%). Jedynie 4,7% ogółu ankietowanych wyraża przekonanie, że żadnej ze stron (13,7% respondentów nie miało w tej kwestii wyrobionego zdania, ponad 1% wyraziło inny pogląd, nie ujęty w klasyfikacji).

Za ogólnym uznaniem dobrej woli obu stron kryją się jednak bardzo różnorodne i nie zawsze w pełni spójne poglądy: dotyczące nie tylko rzeczywistego stanowiska i intencji prezentowanych przez władze i opozycję w rozmowach przy "okrągłym stole", ale także ustaleń, jakie powinny przy nim zapaść (tab. 4). Oceniając intencje strony partyjno-rządowej, większość respondentów (54%) stwierdziła, że rzeczywiście dąży ona do gruntownej zmiany dotychczasowego sposobu rządzenia. Jednocześnie prawie 70% zgodziło się z opinią, że władze ciągle nie uznają dążenia Polaków do prawdziwej demokracji i wolności. Pozwala to sądzić, że proponowane zmiany - jakkolwiek duże - nadal nie zaspokajają oczekiwań i aspiracji społeczeństwa.

Tabela 4

w procentach

Opinie dotyczące problemów "okrągłego stołu"	Stosunek respondentów do opinii				
	zdecydowa- nie się zgadzam	raczej się zgadzam	raczej się nie zga- dzam	zdecydowa- nie się nie zgadzam	trudno powie- dzieć
Przedstawiciele partii i państwa rzeczywiście dążą do gruntownej zmiany dotychczasowego sposobu rządzenia	9,6	44,3	23,7	7,0	15,3
Najważniejsze jest porozumienie się w sprawach przewyższenia trudności gospodarczych, inne sprawy mogą zostać uzgodnione później	23,3	44,1	18,7	6,7	7,1
Propozycja zmniejszenia o 20% budżetu milicji i wojska jest w pełni uzasadniona	41,1	27,2	9,3	6,5	15,7
Legalizacja "Solidarności" i ugrupowań opozycyjnych jest konieczna, nawet jeśli w innych sprawach nie będzie porozumienia	31,6	33,3	14,2	4,1	16,8
Żądania "Solidarności" są często nazbyt wygórowane, nie uwzględniają realnych możliwości państwa	7,8	27,5	31,6	11,3	21,7
Przedstawiciele "Solidarności" cieszą się pełnym poparciem społeczeństwa	18,5	40,3	21,9	3,5	15,8
"Solidarność" przedstawiła nowy, realny program rozwiązania najważniejszych problemów Polski i Polaków	16,2	32,9	17,7	3,6	29,5
"Okrągły stół" powinien zapewnić opozycji możliwość ubiegania się o pełną władzę	16,7	31,4	23,1	7,3	21,4
Legalizacja "Solidarności" i opozycji może nastąpić dopiero wtedy, gdy będzie pewność, że przyjmą one na równi z władzą odpowiedzialność za realizację uzgodnionych zmian i reform	24,3	38,0	15,5	5,3	16,7
"Solidarność" i opozycja zapominają, że to także ich działania przyczyniły się do obecnych trudności kraju	13,7	25,4	26,9	20,4	13,4
Władze ciągle nie chcą zrozumieć, że Polacy chcą prawdziwej demokracji i wolności	31,9	36,9	14,6	2,3	14,2

Bardziej przychylny i jednoznaczny wydaje się być stosunek ankietowanych do strony opozycyjno-solidarnościowej, jej intencji i zgłaszanych propozycji. Prawie 60% badanych wyraziło pogląd, że przedstawiciele "Solidarności" cieszą się pełnym poparciem społeczeństwa (1/4 poparcia takiego jej odmawia). Wprawdzie zdaniem 67,4% respondentów najważniejsze jest porozumienie się w sprawach przezwyciężenia trudności gospodarczych, ale jednocześnie 65% ogółu za konieczną uznaje legalizację "Solidarności" i ugrupowań opozycyjnych - nawet przy braku porozumienia w innych sprawach. Aprobata większości (ponad 2/3 respondentów) zyskała propozycja zmniejszenia budżetu milicji i wojska. Blisko połowa uważa, że "Solidarność" przedstawiła nowy, realny program rozwiązania najważniejszych problemów Polski i Polaków, a "okrągły stół" powinien zapewnić opozycji możliwość ubiegania się o pełną władzę. Dotychczasowa działalność opozycji, mimo że cieszy się znaczną aprobatą, jest poddawana krytycznemu osądowi. Nie lekceważy się też skutków, jakie może ona przynieść w przyszłości. Wprawdzie mniejszość podzielała negatywne opinie o poczynaniach "Solidarności" i opozycji, to jednak pogląd, że ugrupowania te przyczyniły się do obecnych trudności kraju prezentowało 39% ankietowanych, a przekonanie o zbyt wygórowanych w obecnej sytuacji kraju żądaniach tych ugrupowań - 35%. Większość opowiada się też za ich legalizacją dopiero wtedy, gdy będzie pewność, że na równi z władzą przyjmą one odpowiedzialność za realizację przyjętych uzgodnień i reform (62,3% wskazań). Jednocześnie analiza współwystępowania opcji badanych prowadzi do następującego wniosku: największa grupa (ponad 48%) opowiada się za takim porozumieniem "okrągłego stołu", aby rozwiązaniu kwestii gospodarczych towarzyszyła gwarancja przyjęcia przez opozycję odpowiedzialności za powodzenie ustaleń i reform. Niespełna 13% dopuszcza legalizację "Solidarności" i ugrupowań opozycyjnych bez spełnienia tych warunków.

Tak różnorodne odczucia i postrzeganie złożoności uwarunkowań i problemów "okrągłego stołu" - przekonania o nie w pełni satysfakcjonującej ofercie władz i znacznych żądaniach opozycji, konieczności rozwiązania w równej mierze kwestii gospodarczych i politycznych - wydają się wyjaśniać sceptycyzm w ocenach szans powodzenia rozmów. Występuje znaczna polaryzacja poglądów co do

możliwości porozumienia się władz z opozycją. Przy częstym dystansowaniu się od prognoz w tej kwestii (22,7% odpowiedziało "trudno powiedzieć") grupy osób wyrażających optymizm, nadzieję na jego osiągnięcie i pesymistycznie odnoszących się do takiej możliwości są zbliżone i wynoszą odpowiednio: 39,3 i 37,8% ogółu badanych.

<u>Ocena szans porozumienia władzy i opozycji</u>	<u>Odsetki respondentów</u>
Bardzo duże	2,5
Duże	36,8
Niewielkie	33,7
Żadne	4,1
Trudno powiedzieć	22,7

Z podobną polaryzacją opinii mamy do czynienia w poglądach na wielkość zmian, jakie w wyniku rozmów przy "okrągłym stole" zajdą w Polsce. Niespełna 40% badanych uważa, że będą one duże i doprowadzą do znacznej (33,9%) lub gruntownej (5,7%) przebudowy obecnego systemu. Niemal równoliczna (38,3%) jest grupa prezentująca pogląd, że będą to zmiany powierzchowne, nie prowadzące do jego przebudowy. Ponad 8% ogółu badanych nie spodziewa się żadnych zmian, 13,5% - nie ma na ten temat wyrobionego zdania, a blisko 2% wyraziło inne opinie (nie mieszczące się w powyższej klasyfikacji). Warto tu nadmienić, że wiarę w uwieńczone porozumieniem i znaczną przebudową systemu zakończenie obrad zdecydowanie częściej wyrażają osoby uważnie śledzące ich przebieg (szczegółowe dane prezentują tabele 2 i 3 aneksu). Jednocześnie optymizm w ocenach tych kwestii sprzyja traktowaniu porozumienia "okrągłego stołu" jako sposobu na rozwiązanie najważniejszych dziś problemów Polski i Polaków.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Odpowiedzi na pytanie: "Czy działalność PZPR jest zgodna z interesami społeczeństwa?"	Przewidywane zmiany stosunku społeczeństwa do PZPR w wyniku rozmów "okrągłego stołu"				
	nastąpi bardzo szybka poprawa	nastąpi poprawa po pewnym czasie	nie będzie żadnych zmian	raczej się pogorszy	trudno powiedzieć
Zdecydowanie tak	14,0	39,5	30,2	2,3	14,0
Raczej tak	3,9	27,3	41,7	8,5	18,6
Raczej nie	1,4	8,8	42,8	29,5	17,5
Zdecydowanie nie	0,3	5,4	37,3	47,5	9,5
Trudno powiedzieć	1,5	8,7	34,5	14,2	41,1

Tabela 2

w procentach

Zainteresowanie przebiegiem rozmów przy "okrągłym stole"	Respondenci				
	oceniający szanse porozumienia władzy i opozycji jako:				nie mający zdania
	bardzo duże	duże	niewielkie	żadne	
Bardzo duże i duże	4,4	53,3	28,2	1,6	12,5
Średnie	3,5	43,2	35,2	2,6	15,6
Nikłe	0,8	24,8	37,7	6,3	30,5
Żadne	-	14,3	23,8	9,5	52,4

Tabela 3

w procentach

Zainteresowanie przebiegiem rozmów przy "okrągłym stole"	Respondenci				
	określający zmiany w wyniku rozmów przy "okrągłym stole" jako:				nie mający zdania
	bardzo duże	duże	niewielkie	żadne	
Bardzo duże i duże	9,1	48,6	29,2	3,8	7,5
Średnie	6,0	35,7	41,2	4,4	10,1
Nikłe	4,2	27,3	42,0	12,9	12,3
Żadne	1,9	14,3	32,4	21,9	27,6

Tabela 4

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Zainteresowanie przebiegiem rozmów przy "okrągłym stole":				
	bardzo duże - uważne śledzenie przebiegu rozmów	duże - dość uważne śledzenie ich przebiegu	średnie - śledzenie jedynie najważniejszych problemów	nikłe - ograniczenie się do przypadkowych informacji	żadne - brak wiedzy o tych rozmowach
<u>Wiek</u>					
Do 29	2,3	10,0	34,8	43,5	9,4
30-39	3,0	16,4	40,2	36,8	3,7
40-59	4,7	21,4	37,6	30,4	5,7
60 lat i więcej	6,8	18,5	30,5	32,2	11,6
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	5,3	14,8	36,7	34,1	9,0
Miasto	3,4	18,5	36,2	36,0	5,7
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	4,5	11,6	30,6	40,2	12,8
Zasadnicze zawodowe	3,3	16,0	36,4	37,9	6,2
Średnie	3,7	19,8	40,2	32,7	3,7
Ponadśrednie	5,8	27,0	42,9	23,3	1,1
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>					
Inteligencja	4,1	34,2	42,5	19,2	0,0
Pozostali umysłowi	3,8	19,1	41,6	32,8	2,7
Pracownicy handlu i usług	2,1	15,5	38,1	37,1	7,2
Robotnicy wykwalifikowani	3,7	17,7	39,1	34,4	4,7
Robotnicy do prac prostych	3,0	10,4	28,1	44,4	14,1
Rolnicy indywidualni	3,0	14,2	39,1	37,3	5,9
Prywatni właściciele	9,8	22,0	51,2	17,1	0,0
Emeryci i renciści	7,5	20,2	26,5	34,8	11,1
Pozostali niepracujący	0,8	6,5	31,5	46,8	14,5
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	11,7	36,6	39,3	11,7	0,7
Nie należący	3,3	15,1	36,1	37,7	7,7
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	6,3	21,4	35,7	29,9	6,5
- innych związków	3,7	18,7	43,7	29,7	3,7
Nie należący	3,2	14,3	33,7	40,2	8,6

Tabela 5

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Odpowiedzi na pytanie: "Czy przy <<okrągłym stole>> broni się interesów takich ludzi jak Pan(i)?"				
	zdecydowa- nie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowa- nie nie	trudno po- wiedzieć
<u>Wiek</u>					
Do 29	7,0	37,8	27,1	5,7	22,4
30-39	9,6	41,6	20,5	7,3	21,0
40-59	6,2	41,0	23,4	5,9	23,6
60 lat i więcej	5,1	41,1	25,3	5,1	23,3
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	9,3	40,7	20,7	5,1	24,1
Miasto	5,7	40,3	25,6	6,8	21,6
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	6,7	37,3	23,9	5,9	26,2
Zasadnicze zawodowe	7,7	41,1	21,9	6,5	22,8
Średnie	6,9	43,4	24,5	5,6	19,6
Ponadśrednie	7,9	40,7	24,3	7,4	19,6
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>					
Inteligencja	6,8	43,8	19,2	8,2	21,9
Pozostali umysłowi	4,4	43,0	25,3	6,5	20,8
Pracownicy handlu i usług	7,2	35,1	26,8	6,2	24,7
Robotnicy wykwalifikowani	10,7	41,1	18,7	5,7	23,7
Robotnicy do prac prostych	5,9	37,8	23,0	8,1	25,2
Rolnicy indywidualni	10,1	43,8	20,7	3,0	22,5
Prywatni właściciele	12,2	41,5	31,7	4,9	9,8
Emeryci i renciści	3,6	40,3	24,9	7,1	24,1
Pozostali niepracujący	7,3	35,5	31,5	6,5	19,4
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	6,9	42,1	24,8	9,7	16,6
Nie należący	7,1	40,4	23,6	5,7	23,2
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	12,6	41,5	20,4	5,8	19,8
- innych związków	4,1	40,9	26,9	5,9	22,2
Nie należący	5,6	39,8	24,1	6,4	24,1

Tabela 6

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Odpowiedzi na pytanie: "Komu bardziej zależy na osiągnięciu porozumienia przy <<okrągłym stole>>?"				
	władzy	opozycji	w równym stopniu władzy i opozycji	ani władzy, ani opozycji	trudno powiedzieć
<u>Wiek</u>					
Do 29	18,4	14,4	45,8	5,7	14,4
30-39	15,1	14,8	53,9	3,2	12,1
40-59	13,8	15,1	52,2	4,7	13,2
60 lat i więcej	15,4	12,7	47,9	6,2	16,1
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	13,8	15,3	50,6	4,2	15,3
Miasto	16,4	13,9	50,6	5,1	12,7
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	13,0	13,4	49,9	4,7	17,9
Zasadnicze zawodowe	14,5	14,8	51,2	5,9	12,4
Średnie	16,1	14,0	51,4	4,7	12,3
Ponadśrednie	21,7	17,5	49,2	2,6	7,9
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>					
Inteligencja	21,9	20,5	50,7	4,1	2,7
Pozostali umysłowi	18,4	13,7	52,6	4,1	10,2
Pracownicy handlu i usług	15,5	16,5	45,4	6,2	16,5
Robotnicy wykwalifikowani	15,1	15,4	48,8	4,7	14,0
Robotnicy do prac prostych	16,3	10,4	54,1	5,9	13,3
Rolnicy indywidualni	13,6	17,8	50,3	1,8	15,4
Prywatni właściciele	4,9	12,2	63,4	7,3	9,8
Emeryci i renciści	14,6	10,7	51,4	4,7	17,0
Pozostali niepracujący	12,1	16,9	45,2	5,6	18,5
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	20,0	7,6	57,9	6,2	7,6
Nie należący	14,9	15,2	49,7	4,6	14,3
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	16,8	18,1	48,5	4,8	10,3
- innych związków	15,9	12,8	53,4	4,7	11,6
Nie należący	14,5	13,2	50,6	4,7	16,1

Tabela 7

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Ocena szans porozumienia władzy z opozycją				
	bardzo duże	duże	niewielkie	żadne	trudno powiedzieć
<u>Wiek</u>					
Do 29	2,7	33,8	33,8	6,7	23,1
30-39	3,4	37,4	35,8	2,7	20,5
40-59	1,5	38,0	33,5	4,2	22,5
60 lat i więcej	2,4	37,0	30,8	3,4	26,0
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	2,9	35,7	31,2	3,2	26,8
Miasto	2,2	37,6	35,4	4,7	20,0
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	2,2	33,7	31,4	4,3	28,2
Zasadnicze zawodowe	3,3	35,8	36,1	3,0	21,6
Średnie	3,0	37,4	35,7	4,7	19,1
Ponadśrednie	0,5	45,0	31,2	4,2	19,0
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>					
Inteligencja	2,7	43,8	28,8	4,1	20,5
Pozostali umysłowi	1,0	43,7	33,8	4,8	16,7
Pracownicy handlu i usług	5,2	28,9	45,4	5,2	15,5
Robotnicy wykwalifikowani	3,0	36,1	37,8	3,3	19,1
Robotnicy do prac prostych	0,7	28,9	36,3	3,0	31,1
Rolnicy indywidualni	1,8	37,9	29,0	2,4	28,4
Prywatni właściciele	7,3	41,5	36,6	0,0	14,6
Emeryci i renciści	2,8	35,2	30,8	5,1	26,1
Pozostali niepracujący	3,2	31,5	27,4	6,5	31,5
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	2,1	51,0	31,7	4,1	11,0
Nie należący	2,5	35,3	34,0	4,1	23,9
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	3,0	37,2	34,7	4,0	20,9
- innych związków	1,2	44,7	32,8	3,4	17,5
Nie należący	2,7	33,3	33,7	4,5	25,9

Tabela 8

w procentach

Cechy społeczno-demograficzne badanych	Odpowiedzi na pytanie o przewidywane zmiany w kraju w wyniku rozmów przy "okrągłym stole"				
	bardzo duże	duże	niewielkie	żadne	trudno powiedzieć
<u>Wiek</u>					
Do 29	8,7	25,4	43,1	8,0	12,4
30-39	4,1	36,8	39,7	6,6	11,6
40-59	6,2	35,7	38,2	7,9	10,6
60 lat i więcej	4,5	35,6	31,5	12,7	12,0
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	5,3	34,5	35,3	8,8	15,3
Miasto	6,1	33,4	40,4	8,3	9,1
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	4,7	30,6	35,3	12,2	15,0
Zasadnicze zawodowe	6,5	34,9	38,5	8,0	10,9
Średnie	6,2	35,3	41,7	6,7	8,4
Ponadśrednie	5,8	37,6	38,1	3,7	11,1
<u>Grupy społeczno-zawodowe</u>					
Inteligencja	5,5	41,1	37,0	4,1	12,3
Pozostali umysłowi	6,5	34,8	40,6	6,1	8,5
Pracownicy handlu i usług	6,2	32,0	44,3	4,1	13,4
Robotnicy wykwalifikowani	6,4	35,5	39,5	10,0	8,0
Robotnicy do prac prostych	4,4	29,6	44,4	10,4	11,1
Rolnicy indywidualni	4,1	34,9	35,5	8,3	15,4
Prywatni właściciele	7,3	43,9	34,1	7,3	7,3
Emeryci i renciści	3,6	35,2	32,4	12,3	13,4
Pozostali niepracujący	9,7	22,6	38,7	5,6	19,4
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	4,8	44,8	33,8	8,3	4,8
Nie należący	5,8	32,8	38,7	3,5	12,3
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	5,5	35,2	40,7	7,3	10,3
- innych związków	4,4	43,1	32,2	8,4	8,4
Nie należący	6,4	29,4	39,7	9,1	13,4